

**Georgi Tsankov. Years of Literary Kaleidoscopes During Wartime.
Published by: Prozorets, 2025, 624 pages. ISBN 9786192433697**

ABSTRACT

The book *Years of Literary Kaleidoscopes During Wartime* examines Bulgarian and translated literary phenomena from the second half of 2021 to the summer of 2023, a period marked by the aftermath of the COVID-19 pandemic and the war in Ukraine. The volume contains essays on significant literary events, cultural debates, and ideological tendencies, as well as portraits of contemporary Bulgarian writers and translators. Particular attention is paid to the interaction between literature, politics, and cultural memory, including analyses of ideological narratives and the role of translation in shaping literary reception. The book offers a conceptual reading of literary life as an integral part of broader social and historical processes.

**Георги Цанков. Години от книжни калейдоскопи по време на война.
Изд.: Прозорец, 2025, 624 с. ISBN 9786192433697**

РЕЗЮМЕ

Книгата е своеобразно продължение на „Годината на книжните четвъртъци по време на пандемия“, публикувана също от Издателска къща „Прозорец“ през 2022 г., в която се разглеждат български и преведени литературни феномени за периода от юни 2020 г. до август 2021 г.

В новата – „Години на книжни калейдоскопи във време на война“ акцентът е върху литературното творчество от втората половина на 2021 г. до лятото на 2023 г., когато започнахме да излизаме от изолацията, наложена от ковида, но се озовахме в

коренно променен свят, белязан от зловещата руска агресия срещу Украйна и от промененото отношение към културните явления, не само в литературата, но и във всички изкуства, свързани с понякога карикатурните представи за „политическа коректност“. Някои от най-важните есета в новия том са посветени на идеологическите вдъхновители на агресията, свързани с възгледите и книгите на Александър Дугин, Владимир Карпец, Андрей Фурсов и други руски реакционни философи, създатели на новата империалистическа руска доктрина. Не пропускам и техните български епигони, макар че произведения като романа „Деветият“ на Добри Божилов са изключения засега.

Книгата съдържа не само есета, посветени на ярките литературни събития от този период, но и портрети на някои от най-значимите ни съвременни писатели: Димитър Стефанов, Палми Ранчев, Емилия Дворянова, Йордан Костурков, Кирил Мерджански, Атанас Капралов, Аксиния Михайлова, Здравка Евтимова, Красен Камбуров и други. Последната студия е посветена на моята работа и близкото ми приятелство с един от най-великите, според мен, български поети – Николай Кънчев. Всички статии не са просто списък с интересни заглавия, а концептуални, посветени на проблеми в нашата и в световната литература. Ще запомним есента на 2021 г. със смъртта на великия поет и есеист Марин Бодаков, с блестящия том „Софийски истории“ на Кирил Топалов, с поредната новаторска книга на Тони Николов „София в спомените“, с есетата на неукротимата Дубравка Угрешич и Нобеловата лауреатка Олга Токарчук, с честването на стогодишнината от рождението на Станислав Лем... Събитие в културния ни живот са двата тома „Къщите говорят“ и „Къщите все още говорят“ на Мариана Екимова-Мелнишка и Александър Геров. Изключително важна за мен беше темата за нашата политическа емиграция и нейния принос за разбирането на новата ни история. Рядко се срещаме с огромния принос на великите преводачи в нашата страна – само поредицата книги на Емил Басат ги представя достойно. Опитах се да споделя възхищението си от техните умения в няколко портрета, посветени на преждевременно починалия Петко Хинов, на Емилия Юлзари, на Любомир Илиев, на Емилия Масларова, на Иглика Василева. Когато говоря за чужда литература, обръщам специално внимание на работата на преводачите, защото разликата между онези, които обогатяват българския език с откритията си, и мнозинството, които превръщат изкуството на превода в преследване на лесни пари, е многозначителна.

Една от важните теми, които се разглеждат последователно в книгата, може да се обобщи със заглавието „Фанатици, политически коректни и „измамна реалност“: става въпрос за разглеждане на фалшификациите на историческото минало, както и за постепенното налагане от страна на някои философи и белетристи на крайното материалистично мислене. Тъй като издателство „Жанет 45“ има решаващ принос за представянето на значими поетични и белетристични произведения на български автори, изследването на техните книги е аналитично и в него правя нещо като портрет на един от най-значимите ни съвременни поети – Иван Цанев, представен с блестящата антология „Археологически разкопки“.

В книгата ще намерите есета, посветени на развлекателните жанрове, като целта ми е да разгранича откровено графоманската боклуча от значимите постижения в литературата на трилъра, криминалния роман, историческия и приключенския роман.

Много от страниците в книгата са посветени и на откритията на издателство „Колibri“, на прекрасните предложения на „Лист“, „Кръг“, „Лабиринт“, „Захарий Стоянов“, на последователно отстояваната естетическа концепция на „Прозорец“. Голям принос за нашия културен живот има издателката Румяна Емануилиду, която блестящо представи феномена „Театър Бургас“, написа великолепни книги за режисьора Юлия Огнянова и много други български артисти, а нейното издателство „Знаци“ е сред най-

престижните в страната. Сред книгите за събитието са прозата и поезията на Керана Ангелова, автобиографичната проза на професор Николай Аретов, новият роман „Мисия Туран” на Алек Попов, документалното изследване на Ивайла Александрова „Оловно мълчание”, посветено на разстрела на Никола Вапцаров, поредицата книги за Италия, за Китай, за Индия от невероятната двойка Румяна Николова и Николай Генев, част от каталога на издателство „Книгомания”, богат на книги-събития.

За мен беше голямо щастие да следя отблизо литературния живот, да се срещам с читатели, с „говорещите книги“, които участват не само в нашето интелектуално съществуване, но и в екзистенциалните ни проблеми, и са неразделна част от нашата духовност.

Искрено се надявам, че „Години на книжни калейдоскопи във военно време” ще потвърди успеха на предишната ми книга и ще допринесе не само за разбирането на богатството на нашия културен живот, но и за неговата неразривна връзка с политиката, с ежедневието, със значимите проблеми, които вълнуват сърцата ни.